

Obecné pokyny

Obecné pokyny k vyhodnocování a přezkumu metodik ratingových agentur

Obsah

1	Působnost	3
2	Definice, odkazy na právní předpisy a zkratky	4
3	Účel.....	5
4	Dodržování pokynů a oznamovací povinnost	7
4.1	Status obecných pokynů	7
4.2	Oznamovací povinnost.....	7
5	Obecné pokyny k vyhodnocování a přezkumu metodik ratingových agentur	8
5.1	Vyhodnocování metodik s dostatečnými kvantitativními důkazy	8
5.1.1	Rozlišovací schopnost.....	8
5.1.2	Schopnost předpovědi.....	8
5.1.3	Spolehlivost v minulosti	9
5.2	Vyhodnocování metodik s omezenými kvantitativními důkazy	10
5.3	Identifikace a řešení nesrovnalostí	12

1 Působnost

Dotčené subjekty

1. Tyto pokyny se vztahují na ratingové agentury registrované v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 ze dne 16. září 2009 o ratingových agenturách (naposledy pozměněným nařízením (EU) č. 462/2013) (dále jen „nařízení o ratingových agenturách“). Tyto obecné pokyny se nevztahují na certifikované ratingové agentury.

Předmět

2. Tyto obecné pokyny se uplatňují v souvislosti s čl. 8 odst. 3 a 5 nařízení o ratingových agenturách a s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 447/2012 ze dne 21. března 2012, kterým se doplňuje nařízení (ES) č. 1060/2009 Evropského parlamentu a Rady o ratingových agenturách stanovením regulačních technických standardů pro posuzování souladu metodik pro vydávání ratingů (dále jen „regulační technické normy o metodikách pro vydávání ratingů“).

Časový rámec

3. Tyto obecné pokyny nabudou účinnosti dva měsíce po jejich zveřejnění na internetových stránkách Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) ve všech úředních jazycích EU.

2 Definice, odkazy na právní předpisy a zkratky

Ratingové agentury	registrované ratingové agentury
Nařízení o ratingových agenturách	nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 ze dne 16. září 2009 o ratingových agenturách (naposledy pozměněné nařízením (EU) č. 462/2013)
Regulační technické normy o metodikách pro vydávání ratingů	nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 447/2012 ze dne 21. března 2012, kterým se doplňuje nařízení (ES) č. 1060/2009 Evropského parlamentu a Rady o ratingových agenturách stanovením regulačních technických standardů pro posuzování souladu metodik pro vydávání ratingů
ESMA	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy
Nařízení o orgánu ESMA	nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES
CAP	kumulativní profil přesnosti (<i>Cumulative Accuracy Profile</i>)
ROC	provozní charakteristika přijímače (<i>Receiver Operating Characteristic</i>)

3 Účel

4. Účelem těchto obecných pokynů je vysvětlit očekávání orgánu ESMA a zajistit jednotné uplatňování čl. 8 odst. 3 nařízení o ratingových agenturách, jenž stanoví: *„Ratingová agentura používá metodiky pro vydávání ratingů, které jsou přesné a důsledné, systematické, stabilní a které podléhají vyhodnocování založenému na zkušenostech z minulosti, včetně zpětného testování.“* Tyto obecné pokyny se týkají především poslední části čl. 8 odst. 3, tj. toho, že metodiky *„podléhají vyhodnocování založenému na zkušenostech z minulosti, včetně zpětného testování“*. Tyto obecné pokyny také objasňují očekávání orgánu ESMA a zajišťují jednotné uplatňování čl. 8 odst. 5 nařízení o ratingových agenturách, který mimo jiné stanoví, že ratingová agentura *„své ratingy a metodiky průběžně, nejméně jednou ročně, přezkoumává“*.
5. Orgán ESMA se domnívá, že obecné pokyny o tom, jak mají ratingové agentury dodržovat čl. 8 odst. 3 a 5 nařízení o ratingových agenturách, pomohou zajistit jednotné uplatňování měřítek pro vyhodnocování a přezkum sloužících k prokazování rozlišovací schopnosti metodik, jejich schopnosti předpovědi a spolehlivosti v minulosti a pomohou také určit měřítka, která by měly ratingové agentury uplatňovat při vyhodnocování a přezkumu metodik, u nichž existují omezené kvantitativní důkazy.
6. Tyto obecné pokyny vznikly na podporu regulačních technických norem o metodikách pro vydávání ratingů, které stanoví pravidla, jež se mají použít při posuzování souladu metodik pro vydávání ratingů s požadavky stanovenými v čl. 8 odst. 3 nařízení o ratingových agenturách, a zejména v článcích 7 a 8 regulačních technických norem o metodikách pro vydávání ratingů.
7. Tyto obecné pokyny vysvětlují očekávání orgánu ESMA ohledně výrazů *„rozlišovací schopnost“*, *„spolehlivost v minulosti“* a *„schopnost předpovědi“*, které jsou použity v článku 7 regulačních technických norem o metodikách pro vydávání ratingů. Kromě toho tyto obecné pokyny vysvětlují též očekávání orgánu ESMA ohledně toho, jak mohou ratingové agentury, které mají k dispozici omezené kvantitativní důkazy, zajistit, aby jejich metodiky *„citlivě předpovídaly úvěruschopnost“*, jak je uvedeno v článku 8 regulačních technických norem o metodikách pro vydávání ratingů, jsou-li osvobozeny od dodržování článku 7. Orgán ESMA rovněž vysvětluje svá očekávání týkající se toho, jak mají ratingové agentury plnit požadavek uvedený v článcích 7 a 8 regulačních technických norem o metodikách pro vydávání ratingů, že ratingové agentury musí mít *„zavedené postupy, pomocí kterých zajistí, že systémové nesrovnalosti ratingů, jež odhalilo zpětné testování, jsou identifikovány a náležitě řešeny“*.
8. Tyto obecné pokyny se týkají jak vyhodnocování, tak přezkumu metodik ratingových agentur. Pro usnadnění čtení tohoto dokumentu se ve zbývajících částech místo spojení *„vyhodnocování a přezkum“* používá zaměnitelně slovo *„vyhodnocování“* nebo slovo *„přezkum“*.

9. Slovem „metodika“ se v tomto dokumentu rozumí všechny složky, ze kterých se metodika pro vydávání ratingů může skládat, včetně modelů, klíčových předpokladů pro vydávání ratingů a kritérií.
10. Orgán ESMA uznává, že kvalitní vyhodnocení je výsledkem procesů, správy a řízení, použitých měřítek a – co je neméně důležité – odborného úsudku, který ratingové agentury uplatňují. Orgán ESMA zastává názor, že kvalitní vyhodnocování zahrnuje rovnováhu mezi použitím kvantitativních a kvalitativních metod. Orgán ESMA chápe, že oba druhy metod mohou přinést cenné poznatky o výkonnosti metodik a že míra použití kvantitativních a kvalitativních metod může být různá v závislosti na okolnostech (např. na kategorii aktiv nebo dostupnosti údajů). Orgán ESMA se domnívá, že by vyhodnocování metodik mělo zahrnovat jak kvalitativní, tak kvantitativní metody. Za kvalitativní metodu vyhodnocování orgán ESMA nepovažuje subjektivní posouzení metodik odpovědnými pracovníky ratingových agentur bez vysvětlení provedení posouzení a vyvozených závěrů.
11. V těchto obecných pokynech se orgán ESMA zaměřuje na kvantitativní měřítka, protože se zdá, že v této oblasti panují v daném odvětví největší nejasnosti ohledně očekávání orgánu ESMA. Výhodou kvantitativních měřítek je, že do procesu vyhodnocování vnášejí větší objektivitu, zvláště proto, že u výkladu kvalitativních měřítek může být obtížnější rozeznat a vyjádřit použité základní předpoklady. To ovšem neznamená, že se orgán ESMA domnívá, že by měl být proces vyhodnocování založen výhradně na kvantitativních měřítkách, a orgán ESMA neočekává, že výsledky vyhodnocování budou na kvantitativních měřítkách mechanicky záviset.
12. Tyto obecné pokyny se týkají pouze vyhodnocování metodik ratingových agentur a v souladu s článkem 23 nařízení o ratingových agenturách z nich nevyplývá zasahování do obsahu ratingů nebo metodik.

4 Dodržování pokynů a oznamovací povinnost

4.1 Status obecných pokynů

13. Tento dokument obsahuje obecné pokyny podle článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES (nařízení o orgánu ESMA). V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení o orgánu ESMA musí ratingové agentury vynaložit veškeré úsilí, aby se obecnými pokyny řídily.

4.2 Oznamovací povinnost

14. Orgán ESMA bude používání těchto obecných pokynů ratingovými agenturami posuzovat prostřednictvím průběžného dohledu a sledování zpráv, které ratingové agentury orgánu ESMA pravidelně předkládají. Těmito obecnými pokyny nejsou dotčeny obecné pokyny k informacím, které mají ratingové agentury pravidelně předkládat orgánu ESMA (ESMA/2015/609), podle nichž jsou ratingové agentury povinny jednou za půl roku předkládat zprávy útvaru vnitřního přezkumu a výsledky přezkumů metodik, včetně informací o zpětném testování provedeném ve vykazovaném období, podrobností o hlavních zjištěních, jakož i o opatřeních přijatých ratingovou agenturou v reakci na tato zjištění.

5 Obecné pokyny k vyhodnocování a přezkumu metodik ratingových agentur

15. Tyto obecné pokyny zahrnují:

- a. měřítka, u nichž orgán ESMA **obvykle** očekává, že je bude ratingová agentura používat;
- b. **příklady doplňkových** měřítek, která by měla ratingová agentura zvážit – vedle dalších vhodných doplňkových měřítek.

16. Měřítka¹, která budou používána v rámci procesu vyhodnocování, by měla být uvedena v dokumentaci ratingové agentury k vyhodnocování. Jestliže ratingová agentura nepoužívá měřítka, která orgán ESMA obvykle očekává, měla by zadokumentovat odůvodnění toho, proč je nepoužívá, a způsob, jakým zvolená měřítka splňují regulační požadavky (čl. 8 odst. 3 a 5 nařízení o ratingových agenturách a články 7 a 8 regulačních technických norem o metodikách pro vydávání ratingů) tak, jak jsou v těchto obecných pokynech vysvětleny.

5.1 Vyhodnocování metodik s dostatečnými kvantitativními důkazy

5.1.1 Rozlišovací schopnost

17. Rozlišovací schopnost metodiky souvisí s její schopností řadit hodnocené subjekty podle jejich budoucí situace (v selhání nebo ne) v předem stanoveném časovém horizontu.
18. Pokud jde o prokazování rozlišovací schopnosti metodiky, orgán ESMA obvykle očekává, že ratingová agentura použije křivku CAP (kumulativní profil přesnosti) nebo ROC (provozní charakteristika přijímače) spolu s poměrem přesnosti (*accuracy ratio*)².
19. Ratingová agentura by měla zvážit možnost doplnit výše uvedená měřítka dalšími kvantitativními měřítky, například Kolmogorov-Smirnovovou statistikou, a kvalitativními měřítky, jako je rozdělení pozorovaných měř selhání.

5.1.2 Schopnost předpovědi

20. Schopnost předpovědi metodiky lze prokázat porovnáním očekávaného vývoje ratingů s pozorovanými výsledky.

---

¹ Výraz „měřítka“ se v těchto obecných pokynech používá ve smyslu nařízení o ratingových agenturách, tj. rozumí se jím interní měřítka, která ratingová agentura používá, aby tomuto nařízení vyhověla.

² V těchto obecných pokynech zahrnuje výraz „poměr přesnosti“ také Giniho koeficient a další podobná měřítka.

21. Pro účely tohoto porovnání orgán ESMA obvykle očekává, že ratingová agentura pro každou ratingovou kategorii interně stanoví svá očekávání (absolutní čísla nebo rozpětí) ohledně měřítka bonity, kterého se její ratingy týkají.
22. Ratingová agentura může využít různé přístupy ke stanovení interních očekávání (např. pomocí statistického výpočtu nebo s odkazem na historickou výkonnost svých ratingů).
23. U ratingů, které se týkají pravděpodobnosti selhání, orgán ESMA obvykle očekává, že ratingová agentura očekávané hodnoty pravděpodobnosti selhání porovná s pozorovanými mírami selhání pomocí binomického testu a chí-kvadrát testu. Ratingová agentura by měla zvážit možnost doplnit tato měřítka dalšími kvantitativními měřítka, například Brierovým skóre nebo testem Vašíčkova jednofaktorového modelu, jakož i případnými kvalitativními měřítka, která jsou pro vyhodnocení metodik nejvhodnější.
24. U ratingů, které se týkají jiných měřítek bonity, než je pravděpodobnost selhání, orgán ESMA obvykle očekává, že ratingová agentura porovná očekávaný vývoj ratingů s pozorovanými výsledky pomocí příslušných kvantitativních měřítek a zadokumentuje důvody svých rozhodnutí. Ratingová agentura by měla zvážit možnost doplnit tato měřítka dalšími relevantními kvantitativními měřítka, jakož i případnými kvalitativními měřítka, která jsou pro vyhodnocení metodik nejvhodnější.

5.1.3 Spolehlivost v minulosti

25. Spolehlivost metodiky v minulosti je možné prokázat posouzením jiných aspektů, které nesouvisí s její rozlišovací schopností ani schopností předpovědi, například stability ratingů, které metodika přiřazuje, stability parametrů hodnocených subjektů/nástrojů, na které se metodika vztahuje, a rozdělení vydaných ratingů.
26. Pokud jde o kvantitativní měřítka, orgán ESMA obvykle očekává, že ratingová agentura prokáže stabilitu ratingů vydávaných pomocí jejích metodik tím, že předloží matice přechodu (migrační matice) a analyzuje pohyb ratingů. K příkladům tohoto druhu analýzy patří podíl zvýšení ratingu / podíl snížení ratingu / podíl na diagonále matice, jakož i statistiky, které ukazují absolutní velikost změny, směr změny nebo jejich kombinaci.
27. Ratingová agentura by měla zvážit možnost doplnit tato měřítka další kvalitativní analýzou, například analýzou rozdělení ratingů, univariační analýzou klíčových determinantů ratingů či referenčním srovnáním ratingů s externími měřítka úvěrového rizika (např. ratingy jiných ratingových agentur, rozpětími swapů úvěrového selhání, výnosy dluhopisů), a použitím kvantitativních měřítek, jako je index stability populace/systému.

5.2 Vyhodnocování metodik s omezenými kvantitativními důkazy

28. Ratingová agentura by měla sama stanovit minimální počet ratingů nebo selhání, který by měla metodika mít, aby mohla být vyhodnocena v souladu s článkem 7 regulačních technických norem o metodikách pro vydávání ratingů. Ratingové agentury by měly interně stanovit příslušná pravidla a postupy pro rozhodování o tom, zda existují omezené kvantitativní důkazy na podporu schopnosti předpovědi určité metodiky. V těchto pravidlech a postupech by měly být přinejmenším vymezeny osoby/strany odpovědné za přijetí tohoto rozhodnutí, jakož i příslušná kritéria, na kterých bude založeno.

29. V rámci procesu vyhodnocování svých metodik s omezenými kvantitativními důkazy by měla ratingová agentura zvážit obohacení vzorku údajů s cílem pokud možno použít článek 7 regulačních technických norem o metodikách pro vydávání ratingů. Ratingová agentura by měla zvážit použití metod pro obohacení údajů (s tím, že v příslušných případech provede ověření kvality údajů a zajistí zachování parametrů hodnoceného základního souboru, včetně jeho míry selhání), jako jsou:

- rozšíření vzorku údajů použitím údajů třetích stran (pokud jsou k dispozici),
- spojení kategorií nebo podkategorií aktiv s podobnými rizikovými parametry s cílem provést v rámci vyhodnocení jejich společné posouzení (pokud je to smysluplné) nebo
- vytvoření hypotetických transakcí pro rozšíření dostupných údajů (pokud je to možné).

Ratingová agentura by měla zadokumentovat svůj proces rozhodování o tom, zda metody pro obohacení údajů použít.

30. Ratingová agentura by měla zvážit také metody, které jí umožní prokázat rozlišovací schopnost svých metodik pomocí kvantitativních měřítek. Ratingová agentura by měla zvážit relevantní metody, například:

- použití „volnější“ definice selhání pro účely vyhodnocování,
- spojení ratingových kategorií nebo
- použití delšího časového období.

Ratingová agentura by měla zadokumentovat svůj rozhodovací proces a odůvodnit metody, které používá pro zvýšení své schopnosti prokázat rozlišovací schopnost metodik pomocí kvantitativních měřítek, včetně toho, zda se určitou metodu rozhodla nepoužít.

31. Orgán ESMA obvykle očekává, že ratingová agentura předloží matice přechodu (migrační matice) a provede analýzu pohybu ratingů a provede také referenční

srovnání ratingů s externími měřítky úvěrového rizika (např. ratingy jiných ratingových agentur, rozpětími swapů úvěrového selhání, výnosy dluhopisů).

32. Ratingová agentura by měla zvážit doplnění těchto měřítek jinými měřítky spolehlivosti v minulosti, například těmi, která jsou uvedena v oddíle 5.1.3.

5.3 Identifikace a řešení nesrovnalostí

33. Ratingová agentura by měla interně stanovit prahové hodnoty pro své kvantitativní metody vyhodnocování, aby mohla identifikovat a řešit možné nesrovnalosti, na něž upozorní zpětné testování.
34. Tyto prahové hodnoty by měly být náležitě zadokumentovány a zaznamenány. Za stanovení prahových hodnot by měl být v rámci ratingové agentury odpovědný útvar pro přezkum, který zajistí, aby byly i) relevantní pro vyhodnocovanou metodiku, ii) stanoveny na patřičné úrovni, a tedy byly náročnou a jednotně uplatňovanou složkou procesu vyhodnocování, a iii) dostatečně odůvodněny.
35. Ratingová agentura by měla podat náležité odůvodnění, pokud jsou prahové hodnoty různé pro různé kategorie aktiv, zejména v případech, kdy mají ratingové kategorie stejné parametry napříč kategoriemi aktiv.
36. Ratingová agentura by měla předem stanovit a odůvodnit opatření, k nimž povedou odchylky od prahových hodnot. Orgán ESMA neočekává, že nedodržení prahové hodnoty povede vždy ke změnám metodiky.
37. Ratingová agentura by měla rozlišovat mezi systémovými a nesystémovými odchylkami a vysvětlit, jak se budou předem stanovená opatření v těchto případech lišit.
38. Jestliže se ratingová agentura rozhodne stanovit prahové hodnoty pro své kvalitativní metody vyhodnocování, použijí se výše uvedené body tohoto oddílu.